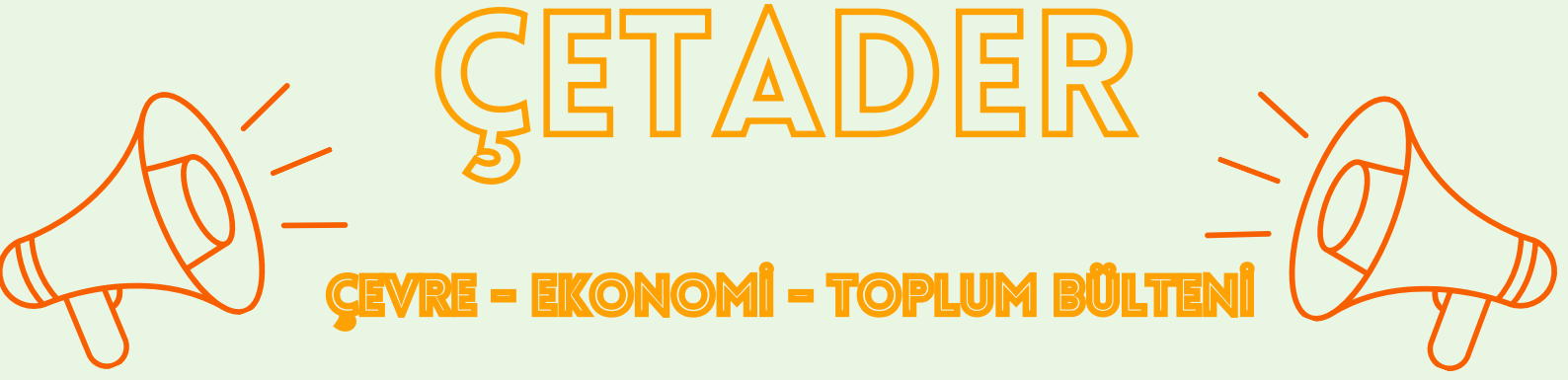

AĞUSTOS 2026

SAYI: 3

İklim krizi derinleşirken: Su, yangınlar, yeşil dönüşüm ve COP31 gündeminde Ağustos

Ağustos ayı Türkiye ve dünya açısından iklim değişikliğinin etkilerinin günlük yaşam, ekonomi ve doğal kaynaklar üzerindeki baskısını bir kez daha gösterdiği bir ay oldu. Orman yangınları, su kaynaklarının yönetimi, yeşil dönüşümün finansmanı ve Avrupa Birliği'nin dögüsel ekonomi düzenlemeleri gündemin önemli başlıkları arasında yer aldı.

Türkiye açısından ise Antalya'da gerçekleştirilecek COP31, iklim politikalarının yanı sıra sivil toplum, yerel yönetimler, akademi ve özel sektörün sürece katılımı bakımından giderek daha fazla önem kazanıyor.

1. İklim gündeminin merkezinde COP31 var

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) tarafından 25 Ağustos'ta yayımlanan değerlendirmede, 2026'nın iklim, biyolojik çeşitlilik ve arazi bozunumu başlıklarının aynı anda ele alındığı önemli bir yıl olduğuna dikkat çekildi.

İklim değişikliği; gıda güvenliği, su kaynakları, altyapı, sağlık maliyetleri ve iş gücü verimliliği gibi alanları aynı anda etkiliyor. Bu nedenle iklim politikalarının yalnızca çevre politikası olarak değil, ekonomik ve toplumsal dayanıklılık politikası olarak ele alınması gerekiyor.

Antalya ise bu küresel gündemin önemli merkezlerinden biri olacak. COP31, 9–20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilecek. UNFCCC, COP31 öncesindeki sürecin hükümetler, gözlemci kuruluşlar ve diğer paydaşlarla açık ve kapsayıcı bir iletişim içerisinde yürütüldüğünü belirtiyor.

ÇETADER'in notu:

COP31 yalnızca devletlerin katıldığı bir diplomasi toplantısı olarak görülmemeli. Yerel yönetimler, kadın örgütleri, gençler, akademisyenler, meslek örgütleri, çevre kuruluşları ve toplumun farklı kesimleri iklim politikalarının gerçek hayattaki karşılığını güçlendiren aktörlerdir.

2. Orman yangınları: Önlemek, söndürmekten daha önemli

Ağustos ayında orman yangınları Türkiye'nin en önemli çevre gündemlerinden biri olmayı sürdürdü.

Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre yangın sezonu henüz sona ermiş değil. Ağustos sonunda Marmara, Ege ve Batı Akdeniz'de yüksek sıcaklık, düşük nem ve kuvvetli rüzgâr nedeniyle yangın riskinin arttığı konusunda uyarılar yapıldı.

Uzmanlar da sıcaklığın 30°C'nin üzerine çıktığı, nemin yüzde 30'un altına düştüğü ve rüzgârın 30 km/saatin üzerine çıktığı koşulların yangın açısından kritik olduğunu belirtiyor. İklim değişikliği nedeniyle yüksek yangın riskinin eylül ayına kadar uzayabildiğine dikkat çekiliyor.

Antalya açısından ise erken uyarı ve farkındalık çalışmalarının önemi ayrıca öne çıktı. Antalya Valiliği, kentte bu yıl uygulanan erken uyarı, alarm ve farkındalık çalışmalarının ardından orman yangını sayısının önceki yılın yaklaşık yarısına indiğini açıkladı.

ÇETADER'in notu:

Yangınlarla mücadele yalnızca yangın çıktığında müdahale etmek değildir. Orman ekosistemlerinin korunması, riskli alanların yönetilmesi, yerleşimlerin planlanması, yurttaş farkındalığının artırılması ve iklim değişikliğine uyum politikaları birlikte ele alınmalıdır.

3. Türkiye'nin yeni stratejik konusu: SU

Ağustos ayında su yönetimi de önemli gündem maddelerinden biri oldu.

Ulusal Su Kurulu'nun 13 Ağustos'taki toplantısında, Türkiye'nin su kaynakları üzerindeki iklim baskısı değerlendirildi. Tarım ve Orman Bakanlığı, 2025 su yılının yağışlarda yüzde 26 azalmayla son 52 yılın en kurak yılı olduğunu; 2026 su yılında ise yağışların uzun yıllar ortalamasının yaklaşık yüzde 30 üzerinde seyrettiğini açıkladı.

Bu durum önemli bir gerçeği ortaya koyuyor:

Bir yıl yağışların artması, su krizinin sona erdiği anlamına gelmiyor.

İklim değışikliği yağış rejimini değıştiriyor; uzun kurak dönemlerin ardından kısa sürede yoğun yağışlar görülebiliyor. Bu nedenle su politikalarının kriz ortaya çıktıktan sonra değil, risk gerçekleşmeden önce planlanması gerekiyor.

ÇETADER'in önerisi:

Türkiye'de su yönetiminde “ne kadar suyumuz var?” sorusunun yanında “suyu hangi sektörlerde, ne kadar verimli kullanıyoruz?” sorusunun da sorulması gerekiyor.

4. Avrupa'dan Türkiye'yi de ilgilendiren yeni döngüsel ekonomi kuralları

Ağustos ayında Avrupa Birliği'nin Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğü (PPWR) açısından önemli bir eşik aşıldı.

12 Ağustos 2026 itibarıyla tüzüğün bazı hükümleri uygulanmaya başladı. Düzenleme; ambalajların azaltılması, yeniden kullanılabilirliğinin artırılması, geri dönüştürülebilirliğinin geliştirilmesi ve birincil hammadde kullanımının azaltılması gibi hedefleri içeriyor.

Türkiye açısından konu özellikle ihracat nedeniyle önemli. Avrupa pazarına ürün sunan işletmeler için çevresel sürdürülebilirlik artık yalnızca kurumsal itibar konusu değil; ürünün pazara erişimi ve rekabet gücüyle doğrudan bağlantılı hale geliyor.

Ağustos ayında ayrıca AB'nin araçlarda döngüsellik ve ömrünü tamamlamış araçlara ilişkin yeni tüzüğü de yürürlüğe girdi. Düzenleme; yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım, geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı ve üretici sorumluluğu gibi konuları kapsıyor.

5. Yeşil dönüşüm için finansman seçenekleri genişliyor

Yeşil dönüşümün en önemli sorularından biri şu:

“Dönüşüm için gerekli yatırımlar nasıl finanse edilecek?”

Ticaret Bakanlığı, Ağustos ayında Türkiye'deki yeşil dönüşüm yatırımlarına yönelik ulusal finansman imkânlarını güncelledi. “Yeşil Dönüşüme Yönelik Hedeflere Erişimde Kullanılabilecek Finansman İmkânları” belgesi 21 Ağustos 2026 itibarıyla yenilendi.

Bunun yanında Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteęi – Responsible® Programı kapsamında işletmelerin mevcut durum analizi, sürdürülebilirlik yol haritası ve danışmanlık süreçlerine yönelik destek mekanizmaları bulunuyor.

Bu gelişmeler, sürdürülebilirliğin yalnızca “çevre dostu olmak” anlamına gelmediğini; işletmeler açısından yatırım, finansman, ihracat ve rekabetçilik başlıklarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini gösteriyor.

EKONOMİ PENCERESİ

Ağustos'ta ekonomide hangi göstergeler öne çıktı?

TÜİK verilerine göre Ağustos 2026'da:

- TÜFE aylık %1,84, yıllık %31,51 arttı.
- Yıllık gıda ve alkolsüz içecekler enflasyonu %33,79 oldu.
- Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar grubundaki yıllık artış %39,77 olarak gerçekleşti.
- Ulaştırma grubunda yıllık artış %35,08 oldu.
- Ekonomik güven endeksi Ağustos'ta 100,6'ya yükseldi.
- Tüketici güven endeksi 90,8 oldu.
-

Ağustos ayı dış ticaretinde ise ihracat geçen yılın aynı ayına göre %8,1 artarak 23,47 milyar dolar, ithalat %10,5 artarak 28,71 milyar dolar oldu.

ÇETADER'in değerlendirmesi

Ekonomik büyümenin sürdürülebilir olması için yalnızca üretim ve ihracat artışına değil; kaynak verimliliğine, enerji dönüşümüne, döngüsel ekonomiye ve iklim risklerine dayanlı üretim modellerine de ihtiyaç var.

DÜNYADAN: Okyanuslar COP31 gündeminde

31 Ağustos'ta yayımlanan BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi değerlendirmesi, okyanusların iklim politikalarına daha güçlü biçimde dahil edilmesi gerektiğine dikkat çekti.

Raporda ülkelerin iklim planlarında okyanus önceliklerinin daha sistematik biçimde ele alınması, iklim finansmanına erişimin geliştirilmesi ve iklim – biyolojik çeşitlilik – okyanus politikalarının daha bütüncül hale getirilmesi öneriliyor.

Bu konu Akdeniz'de yaşayan kentler açısından da önemli. Deniz sıcaklıklarındaki değişim, kıyı ekosistemleri, balıkçılık, turizm, deniz kirliliği ve kıyı kentlerinin dayanıklılığı birbirinden bağımsız başlıklar değil.

BU AYIN KAVRAMI İKLİM DİRENÇLİLİĞİ

İklim dirençliliği; toplumların, kentlerin, ekonomilerin ve ekosistemlerin iklim değişikliğinin etkilerine hazırlanabilme, etkileri azaltabilme, uyum sağlayabilme ve toparlanabilme kapasitesi olarak ele alınabilir.

ÇETADER açısından iklim dirençliliği:

Su + Gıda + Enerji + Ekonomi + Ekosistem + Toplum başlıklarının birlikte düşünülmesini gerektiriyor.

ÇETADER'DEN

Sürdürülebilir bir gelecek yalnızca çevre politikasıyla kurulamaz.

İklim değişikliği artık hayatımızın her alanını etkiliyor.

Bir orman yangını yalnızca ağaçları değil;

ekosistemleri,

su kaynaklarını,

yerleşimleri,

toplumları,

ekonomiyi ve

tarımsal üretimi etkiliyor.

Benzer şekilde su krizi yalnızca çevre sorunu değil; gıda güvenliği, kentleşme, enerji, turizm ve ekonomik kalkınma sorunudur.

Bu nedenle çevre, ekonomi ve toplum arasındaki bağı birlikte düşünmek, sürdürülebilir geleceğin temel şartıdır.

ÇETADER olarak bilimsel bilgiye, ortak akla, katılımcılığa ve çözüm odaklı sivil toplum anlayışına katkı sunmaya devam ediyoruz.

ÖNÜMÜZDEKİ AY: COP31'E DOĞRU

Antalya, 9–20 Kasım 2026 tarihleri arasında dünyanın iklim gündeminin merkezlerinden biri olacak.

Eylül ve ekim aylarında artık şu soruların daha yüksek sesle konuşulması gerekiyor:

Türkiye COP31'den ne bekliyor?

Antalya bu sürece nasıl hazırlanıyor?

Sivil toplumun COP31'deki rolü ne olacak?

Kadınlar, gençler ve yerel topluluklar karar alma süreçlerine nasıl dahil edilecek?

COP31'in Antalya ve Türkiye için kalıcı mirası ne olacak?

ÇETADER'in önümüzdeki dönemde bu sorulara odaklanması, derneğin Çevre – Ekonomi – Toplum perspektifiyle de son derece uyumlu olacaktır.